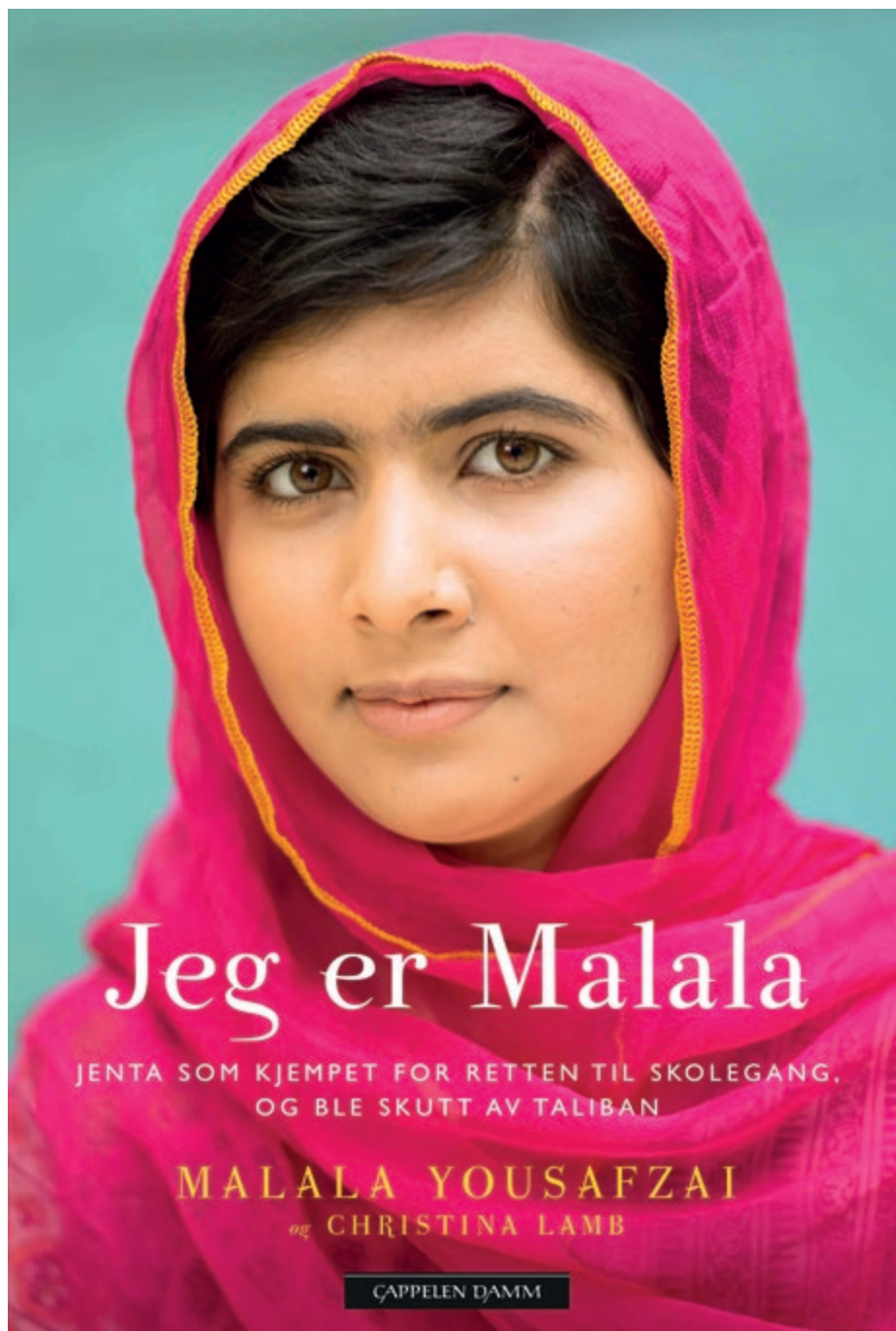

'Jeg er Malala'

- en historie om mot

■ NINA GUTTORMSDATTER HELBERG AUREBEKK >>> Fastlege, Skarven legesenter, Hammerfest

I høst har jeg endelig funnet tiden til å lese boken *Jeg er Malala* skrevet av Malala selv.

«Slutten» av historien er viden kjent. Jenta som Taliban oppfattet som en så stor trussel at de skjøt henne. Skuddene var ikke dødelige, og hun ble transportert til England hvor hun fikk behandling. Hun har fortsatt sin kamp for jenters rett til utdanning derfra. Taliban har tatt på seg skylden, men forsvarte seg med at det var det at hun så seksualisert og for amerikavennlig ut som gjorde at hun måtte tas av dage, de ønsket ikke å ramme hennes kamp for utdanning.

Etter at hun kom seg har man ikke kunnet la være å bli imponert over den roen hun har talt med både i FN som 16-åring og da hun senere fikk Nobels fredspris. Dette gjorde at jeg lenge har hatt lyst til å lese boken om henne: *Jeg er Malala*.

Boken er velskrevet. Det er en subjektiv, men ærlig fremstilling. Hun gir en god innsikt i deres måte å tenke på og forklarer det kulturelle bakteppet i hennes elskede Swat-region i Pakistan. Hun forteller hvilken ulykke det i utgangspunktet er å få en jente, i alle fall som førstefødt, men hvordan faren fra fødselen av var fast bestemt på å ikke gjemme henne bort. Hun forklarer hvordan en rekke hendelser gjorde at Taliban kom til makten i regionen. «Tilfeldige» drap på mennesker som er mot Taliban og sprenging av skoler blir hverdagen. Kvinner som danset måtte bøte med livet. Fremstillingen blir en forklaring på hvorfor skuddene kunne bli avfyrt.

Mens jeg leser slår det meg hvor lite opplyst jeg har vært om denne delen av historien. Hvor lite jeg har gjort for å prøve å bli opplyst. Hun forklarer hvordan sterke islamske krefter har vært gode til å utnytte fortvilelsen som har blitt utløst blant folk først av jordskjelv og senere av en ødeleggende flom.

Det er motet som imponerer – ikke bare hennes mot, men også hennes families

mot til hele tiden å jobbe for verdier som vi i dag tar for gitt som frihet, ytringsfrihet og utdanning. Hun er også klar på at hun ikke hadde vært den hun er i dag uten en støttende familie som hele tiden har prioritert hennes rett til utdanning og ønsket at hun skulle vokse opp i et fritt Pakistan, hvor jenter også skal ha rettigheter.

Malala skriver om flere skoler som blir sprengt i lufta, mange av disse fordi de underviser jenter. Hun skriver om hvordan Taliban nektet jenter å gå på skolen uten at det ble altfor store protester. Å sprengte skoler i lufta er like absurd som å skyte på am-

bulanser og sykehus. Tankene går tilbake til de som brenner bøker.

Etter å ha lest boken er det mange tanker som går gjennom hodet. Først og fremst med hvilken selvfølge jeg selv har gått på skolen og tatt høyere utdanning. En annen ting jeg tenker på er hvor lett det er å lukke øynene for det som foregår langt unna. Jeg leser på ingen måte boken som et feministisk manifest, men som en påminnelse om at det er utdanning som utvikler verden.

Har boken noen relevans i dag? Da Eileen Torp ble skytterdronning i år var det vanskelig å ikke bli berørt av glede. Det var

helt klart at det var en barndomsdrøm som ble oppfylt. Da jeg var riktig liten kunne jenter drømme om å bli skytterprinsesse, skytterdronning var ingen tittel på den tiden. Min far var med på det skyttertinget som gjorde om lovverket slik at også jenter kunne vinne landsskytterstevnet, og den nye gjeve tittelen ble skytterdronning. Skulle bare mangle vil mange si, men bak enhver lovendring står det sterke menn og kvinner.

■ NINA.HELBURG@GMAIL.COM